

avant...!

figueres 27 gener 1932 - n.º 10

periòdic d'esquerra

redac. muralla, 17, 3.ª, 1.ª

martí vilanova, el rebel mascle

El proper dia 7 del febrer vinent es complirà el segon aniversari de la mort del que fou un germà per nosaltres, Martí Vilanova. Trobant-se encara en l'exili, a París, morí víctima de malura ràpida, però incurable, el brau amic que no havia volgut callar davant d'un dictador embriac i pinxesc, que es mofà d'un poble i de tot ço que el caracteritzava: bandera, llengua, història i costums.

Vilanova era d'un esperit inquiet, fogós i rebel. La seva còrpora s'avenia completament a la seva manera d'ésser. Cos sà, esperit més sà encara. No s'agemolà mai davant l'enemic. Cap adversari li fou temible. Ell, sempre enèrgic, s'enfrontà amb tot el que tenia farum de despotismes i d'orgullosos afanys de truncament de llibertats.

I, oh paradoxa!, ell, tan fort, tan arriscat, tan mascle, us sorprenia agradívolament per la seva expressió infantil, ingènua, despullada de tota malícia com el seu mateix riure tan franc i amplament obert a totes les amistats, a tots els agermanaments. Paraula vigorosa de Martí Vilanova, rialla sincera i expressiva rublerta d'humanisme.

I Martí era això i molt més encara. Un català amarat de tot el veritable i càlid apassionament patriòtic. Un home, tot un home, abrandat dels més purs idealismes i lluitador incansable, per una justa i merescuda reivindicació proletària. Vilanova era tota una joventut fornada de revolució. Era la força, l'impuls, la infroable energia vital d'acció revolucionària. Optimista per excel·lència, no perdé mai les il·lusions i la fe en la lluita dels seus ideals per la llibertat dels homes i la llibertat dels pobles.

Per la llibertat de Catalunya, quan era a l'exili, tingué el gest viril i digne de posar-se ardidament al costat del venerable cabdill Francesc Macià, llavors de la gesta de Prats de Molló, quan un bon nodrit grup de catalans, residents a França, s'aixecaven, irats, per a plantar cara a l'odiosa dictadura que patíem.

Avui, si la mort malestruga no ens l'hagués arrabassat, seria puntal ferm i defensor entusiasta, més que mai, de la llibertat de Catalunya. I, també, com digué Maurin, treballaria heroicament pel partit de classe social-avançat i per a l'assoliment del seu triomf.

Ara, al cap de dos anys del seu traspàs i en plena República, a la nostra ciutat encara no s'ha tingut en compte retre homenatge a la seva memòria fent, almenys, que alguna plaça o carrer de la nostra urbs porti el seu nom en justa remembrança a l'heroi caigut. Barcelona, als pocs dies d'haver estat proclamada la República, tingué la gentilisa d'honorar-lo dedicant-li la tan antiga i recollida plaça del Rei. Figueres, ara per ara, no ha dignificat, com calia, la memòria de Martí Vilanova, malgrat ésser-ne nadiu.

Creiem que ja és prou hora de fer-ho.

En recordar que ara fa dos anys acompanyàvem les seves despulles al nostre Cementiri Civil, encara se'ns humitegen els ulls i se'ns clou la boca apretant les dents, fortament, brutalment, rabiosament, perquè àdhuc ens sembla veure desfilar davant nostre aquells senyors policies que feien escorta al fèretre temut i a llur seguici. Aquells policies impietosos que ni davant la tomba del malaurat Martí no sentiren ni una engruna de vergonya a seguir amb els capells posats.

Joves catalans, joves figuerenes! Cal que fem honor a Martí Vilanova, - aquell home, jove també, d'ideals generosos i redemptors, de reivindicació social, cavaller rebel i noble, - procurant seguir la seva petja infatigablement, i aquest serà, no ho dubtem, el millor homenatge que podrem oferir-li.

ROC CLAR.

full quinzenal

cara, creu i cantell

Ahir va ésser el discurs de Maura; avui ha estat l'assemblea d'Ajuntaments a Burgos.

La vitalitat del poble català és palesa per la fòbia d'aquells egòlatres somnadors d'un uniforme estat, però a imatge d'ells!, contra una Catalunya renaiçant col·laboradora de l'enriquiment de la cultura universal, deslligada del nacionalisme negatiu, d'aquest nacionalisme del qual tant volen fugir aquells nostres detractors i que ells tant ficats de peus hi estan.

Tot català els ha sentit compassió, davant d'aquella xerrameca. I la indignació s'ha transformat en una passa més vers la clarivisió de la nostra personalitat. I com més paraules vanes, menys preocupacions sobre qüestions d'idioma, (de si el castellà el parlen tants i el català menys) etc. El català amb el seu sentit pràctic aprèn i aprendrà la llengua que més utilitat li hagi de portar. I la utilitat no són pas ells que ens l'han d'indicar... Si convé aprendrem el rus i no el castellà.

Es clar que ells no volen que els altres estats vegin renéixer una llengua catalana, una cultura catalana, un estil català en front de ço castellà... res, per ells una vergonya. I com que nosaltres en som el motiu (ells diuen la causa) resulta que nosaltres, separatistes, que hom diu, som, en conseqüència, uns poca vergonyes!

I és clar, s'esbraven perquè no sigui dit que s'ha perdut per ells... però nosaltres sabem que no hi perd res la humanitat entera amb un règim de justícia i llibertat.

La glòria d'un ha d'ésser guanyada per un, i no per la labor d'altri.

* * *

Bé, ara us he mostrat una cara de la